

Directie Personeel Koninklijke Luchtmacht
Afdeling/Sectie Personeelszorg

Postbus 20703
2500 ES 's-Gravenhage
Telefoon (070) 3 49 35 91
Telex nr. GV 43393 LU VGN/NL

Aan:
Zie verzendlijst

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
Onderwerp			1 maart 1989
Aanbieden van herinneringsboek en video-rapportage aan nabestaanden van de DAKOTA C 47-DT 9-41.			

Referten: a - Brief BDL nr. 0113.859/0112.478, d.d. 21 april 1989.
b - Brief BDL nr. 0114.414/0112.478, d.d. 2 mei 1989.
c - Brief DPKLu nr. 37.010 d.d. 3 mei 1989.
d - Brief DPKLu nr. 39.420/37.010 d.d. 9 november 1989.

1. Mede naar aanleiding van in referten a tot en met d aangehaalde brieven bericht ik U het navolgende. Als projectofficier van de Koninklijke Luchtmacht ben ik begin 1989 aangewezen voor de coördinatie van de bijeenkomsten en plechtigheden naar aanleiding van het terugvinden van de vermiste DAKOTA C-47 onder registratienummer DT 9-41 in Noord-Australië met haar inzittenden.

2. Op 15 juni 1989 liet ik U te Soesterberg weten dat uit naam van de Bevelhebber der Luchtstrijdkrachten een video-rapportage, mogelijk foto's en een herinneringsboek van de Koninklijke Luchtmacht aan U zouden worden aangeboden. Door de zorg van de militaire attaché te Canberra zou de video-rapportage naar Nederland worden gezonden. Eerst oktober 89 mocht ik de video-beelden ontvangen, waarna deze op het Nederlandse VHS-systeem moesten worden overgezet. Mede door langdurige afwezigheid mijnerzijds kan ik U eerst nu de toegezegde gegevens toezenden.

3. Vele nabestaanden werd reeds in november jl. een eerste foto-rapportage, het herinneringsboek en een video-band toegezonden (referte d). Ik moge U verzoeken eventuele copieën van de video-beelden in Uw familie onderling te willen verspreiden.

4. Indien Uwerzijds nog

Bijlagen
Diverse

Bezoekadres
Binckhorstlaan 135
's-Gravenhage

Doorkiesnummer
070-3493491

4. Indien Uwerzijds nog vragen resten dan ben ik gaarne bereid - zo mogelijk - deze voor U te beantwoorden.

De Directeur Personeel
Koninklijke Luchtmacht,
voor deze het Hoofd van de
Afdeling Personeelszorg,

D.W.J. DE KONING.
Luitenant-Kolonel

Bevindingen met betrekking tot het onderzoek naar gegevens van
wijken W.A.Torn

W.A.Torn (door zijn vrienden werd hij Wim of "Bill" genoemd), kwam begin juli 1941 op de Vlieg & Waarnemerschool van de Militaire Luchtvaart van het KNIL te Kalidjati (West Java) om opgeleid te worden voor de functie van militair vlieger. Zijn opleiding op Java verliep zonder problemen. Hij begon zijn vlieglessen op de "Ryan STM-2" lesvliegtuig, om na gebleken bekwaamheid over te stappen op de zwaardere "Koolhoven FK-51". In Januari 1942 kreeg hij zijn 'Klein Militair Brevet' (KMB) uitgereikt, te samen met een aantal andere leerlingen van zijn opleiding.

Ondertussen brak de oorlog in de Pacific op 8-12-1941 uit en al spoedig bleek het verloop een zeer ongunstige wending te nemen. Malakka werd onder de voet gelopen - landingen op Borneo - het garnizoen Tarakan moest zich overgeven - daarna kwam Balikpapan aan de beurt - Singapore, altijd als een onneembare Britse vesting beschouwd, werd tot overgave gedwongen en in de Grote Oost (Celebes, Ambon, Timor, etc) was het niet beter gesteld.

Om twee redenen moest de vliegopleiding worden gestaakt: 1) de vliegbasis Kalidjati werd na december 1941 gebruikt voor operationele doeleinden; aldaar werden dan ook onderdelen gestationneerd voor de oorlogsvoering; 2) het bleek al gauw dat Java het hoofddoel werd van de Japanse aanval naar het zuiden en in januari 1942 begonnen de luchtbombardementen op dit eiland. Het plan werd geopperd om de vlieg- en waarnemerschool te evacueren naar Australië en op 10-1-1942 werd op het hoogste niveau, het zogenaamde ABDA-COMMAND, beslist dit plan uit te voeren voordat het te laat zou zijn. Toestemming werd gevraagd en verkregen van de Australische regering.

Op 18-2-1942 vertrok het grootste deel van de Vlieg- en Waarnemerschool (leerlingen, instructeurs, een klein aantal technici en artsen) met het motorschip van de Koninklijk Pakervaart Maatschappij (KPM) de "Boissevain" van de haven van Tandjong Priok nabij de hoofdplaats Batavia naar Australië.

In Australië aangekomen werd Torn en zijn medeleerlingen, die allen het verst gevorderd waren in de opleiding tot vlieger, geplaatst op vliegschool van de Royal Australian Airforce (RAAF), bestemd voor de voortgezette opleiding te Malalla in de staat Victoria.

Het verblijf in Australië was van korte duur geweest. Vanwege gebrek aan brandstof voor trainingsdoeleinden, gebrek aan oefenvliegtuigen, de komst van de Amerikaanse luchtmacht in Australië en niet het minst de uitbreiding van de Australische luchtmacht - dit alles geprojecteerd tegen de Japanse dreiging en een mogelijke invasie van Australië - besloten zowel de geallieerde opperbevelhebber, de Amerikaanse generaal Douglas MacArthur als de Ned.-Indische leiding in Australië (dr. H.J. van Mook en generaal-majoor KNIL L. van Oyen e.a.) de vliegschool te doen vertrekken naar Amerika. Op 18-4-1942 vertrok de gehele vliegschool met Amerikaanse troepentransportschip m.s. "Mariposa" naar de Verenigde Staten, waar de hoofdbasis van de opleiding werd gevestigd te Jackson in de staat Mississippi.

Deze Nederlandse vliegschool, de "Royal Netherlands Military Flying School" (RNMFS) genoemd, had tot taak ge-evacueerde- en ontvluchte Nederlanders die daarvoor geschikt waren, tot een vliegende functie op te leiden. Om na gebrevetteerd te zijn te worden geplaatst op één der operationele eenheden, zowel aan het Europees front als die in de Pacific. Deze school leidde vliegers en vliegend personeel op voor zowel de Militaire Luchtvaart van het KNIL in Australië, alsmede voor de KL en de Marine Luchtvaartdienst in Europa en Brits-Indië.

De groep van Torn arriveerde te Jackson op 8-5-1942. Niet lang daarna werd de vliegopleiding hervat. Torn werd, vanwege zijn ervaring ingedeeld in de opleiding voor gevorderde, de z.g. "Basic Training".

Na de "Basic Training" werd Torn ingedeeld bij de voortgezette opleiding voor twee-motorige vliegtuigen om later over te gaan op gevechtsbommenwerpers. Deze fase, de "Advanced Training", doorliep hij ook met goed gevolg om op 13-2-1943 zijn Groot Militair Brevet' (GMB) in ontvangst te nemen. Met het verkrijgen van het GMB was hij ook gerechtigd zijn "wings" op zijn borst te dragen.

Daarna volgde de specialisatie op het vliegtuigtype dat hij straks in de oorlogszone ook zou gaan vliegen. Dit vliegtuig was de door "North American Compagny" gebouwde middelzware twee-motorige bommenwerper type B-25, bekend onder de codenam "Michell". Deze fase van opleiding, de "Operational Training" duurde tot september 1943.

Daarna kreeg Torn zijn vaste indeling. Hij werd ingedeeld bij de "Patrouille LUKKIEN". Elke patrouille (4 vliegtuigen) werd bij de Nederlanders genoemd naar de patrouille commandant. In dit geval was het de le luitenant vlieger-waarnemer J. Lukkien. Torn werd wegens zijn bekwaamheid ingedeeld als co-piloot van de patrouille-commandant zelf. Min-of-meer dus de "eerste keuze" van Lukkien. Zijn vaste crew (bemanning) bestond uit de volgende personen:

captain tvs eerste bestuurder (patrouille cdt.)	: 1e lt. J. Lukkien
tweede bestuurder (co-piloot)	: sgt. W.A.Torn
waarnemer/bombardier	: 2e lt. H. Smit
radio-officier/luchtvaart-telegrafist	: W.Ph. Barnaart
luchtschutter	: sgt. W. Erkelens.

L Sgt.

Tevens kregen zij toen een vast vliegtuig aangewezen dat gebruikt moest worden voor de oorlogsopdrachten en operaties, wanneer zij eenmaal op hun oorlogsbestemming zouden komen. Dit vliegtuig moesten zij van Jackson Mississippi over de Stille Oceaan naar Australië vliegen. Het zou vanaf de westkust van Amerika tot aan Brisbane in Australië een tocht over zee worden van + 9493 zee-mijlen, te vliegen in zes trajecten: Sacramento (Californië) - Honolulu - Christmas islands - Canton island - Fidji island - New Caledonia - Brisbane. Voeg hier aan toen de vlucht van Jackson naar Sacramento en van Brisbane naar Darwin, waar de operationele basis van het 18e Squadron NEI was gelegen, dan benaderen we de totaal aantal mijlen gelijk aan de halve omtrek van de aarde.

Na aankomst te Australië op 9-10-1943 (zij vertrokken uit Amerika op 1-10-1943) kregen zij eerst een korte operationele training te Canberra van ongeveer één maand om daarna in novmeber 1943 op de oorlogsbasis BATCHELOR nabij Darwin in het noord-westen van Australië te arriveren. om ingedeeld te worden bij het Nr. 18 Squadron NEI (Netherlands East-Indies).

Vanaf deze basis opereerde dit squadron, tezamen met Australische- en Amerikaanse luchtmachtseenheden tegen de Japanse strijdkrachten die gelegerd waren op de Kleine Soenda eilanden, Timor-Koepang, de Tanimbar- en Kai eilanden, Ceram-Ambon en Nieuw Guinea.

De taak van het squadron was het onklaar en vernietigen van vliegvelden, havenwerken, kampementen, bruggen en het aanvallen van schepen ter versterking van de aan- en afvoerroutes van de Japanners. Verder verkenningsvluchten om scheepsbewegingen, troepentransporten en veranderingen van militaire objecten te fotograferen en door te geven aan het geallieerde commando, zodat maatregelen konden worden genomen.

Het 18e Squadron was organisatorisch geplaatst onder Geallieerd Commando in de z.g. "South-West Pacific Area" onder het opperbevelheberschap van de Amerikaanse generaal Douglas MacArthur. Het squadron opereerde als een zelfstandig Nederlands-(Indisch) squadron en vloog met de Nederlandse nationaliteits-tekens en kleuren op de vliegtuigen - dit in tegenstelling tot de Nederlandse squadrons onder RAF Commando in Engeland.

Toen Torn by het squadron arriveerde werd dit gecommandeerd door de luitenant-kolonel J.J.Zomer, die vijf maanden later werd vervangen door luitenant-kolonel E.J.G. te Roller.

In chronologische volgorde volgt hierna een overzicht van de oorlogsvluchten die Torn heeft gemaakt in het operationele gebied van de "South-West Pacific Area".

11-09-1943 : aankomst te Batchelor (oorlogsbasis)

tot 27-09-1943 oefenen en inwerken op oorlogsomstanigheden

Noot : Wij noemen in de volgende opgave van operaties alleen de namen van de piloten ter bekorting van dit overzicht. De eerstgenoemde is altijd de 'captain' van het vliegtuig. De andere crewleden van Torn's bemanning staat vermeld op bldz. 2.

Soms bestond de noodzaak van crew-lid te wisselen, maar nooit van lange duur. De squadron-richtlijn was toen zoveel mogelijk met eigen crew-leden te vliegen.

De nummers van de vliegtuigen zijn ook genoemd.

27-09-1943 : N5-149 - lt. Lukkien/sgt. Torn

N5-141 - sgt. Soeterik/sgt. van Campen

N5-131 - sgt. Holswilder/sgt. van der Spil

bombardement op Manatutu/Bacau - door een misverstand met de begeleidende Australische jachtvliegtuigen werd deze opdracht halverwege gecancelled.

30-09-1943 : N5-146 - lt. Lukkien/sgt. Torn

N5-137 - sgt. Soeterik/sgt. van Campen

N5-149 - sgt. Holswilder/sgt. van der Spil

nachtaanval op Manatutu - doel brandend achtergelaten - lucht-afweer ondervonden door luchtdoelgeschut.

06-10-1943 : N5-149 - lt. Lukkien/sgt. Torn

verkenningvlucht code "Giraffe".

07-10-1943 : op deze datum sneuvelden twee van zijn (vlieg)klasgenoten, de sgt. Visser en De Hoog, die tijdens een verkenningvlucht code "Giraffe" (dezelfde dus die Torn de vorige dag heeft gevlogen) door 4 Japanse jagers werden afgeschoten.

09-10-1943 : N5-157 - lt. Moquette/lt. Risseeuw

N5-131 - sgt. Soeterik/sgt. van Campen

N5-158 - lt. Lukkien/sgt. Torn

N5-146 - sgt. Holswilder/sgt. van der Spil

verkenningvlucht op zoek naar overlevenden van de crew van sgt. Visser die op 07-10-1943 werd afgeschoten - geen resultaat.

12-10-1943 : N5-149 - lt. Lukkien/sgt. Torn

verkenningvlucht code "Jackass".

14-10-1943 : N5-156 - lt. Lukkien/sgt. Torn

N5-155 - sgt. Soeterik/sgt. van Campen

N5-160 - sgt. Holswilder/sgt. van der Spil

nachtaanval op de Japanse marinebasis Toeal - bombardement met succes uitgevoerd ondanks zwaar luchtafweer (luchtdoelgeschut)

- 23-10-1943 : N5-157 - lt. Lukkien/sgt. Torn
N5-151 - sgt. Soeterik/sgt. van Campen
N5-155 - sgt. Holswilder/kapt. Wittert van Hoogland (*Hoofdofficialen*)
N5-161 - lt. Theunissen/sgt. Klaassens
N5-159 - sgt. de Putter/sgt. Kan
N5-154 - lt. Deknatel/sgt. Florentinus
begeleid door zes RAAF jachtvliegtuigen een bombardement uitge-
op Japanse vestingwerken op de Aroe-eilanden w.a Doka-Timur,
Doka Barat, het vliegveld Trangan, e.a. objecten. Zwaar afweer.
- 26-10-1943 : als op 23-10-1943
- 28-10-1943 : N5-129 - lt. Lukkien/sgt. Torn
verkenningvluchtcode "Giraffe"
- 29-10-1943 : N5-158 - sgt. Koedam/kapt. Berlijn
N5-159 - lt. Deknatel/sgt. Florentinus
N5-160 - lt. Lukkien/sgt. Torn
N5-161 - lt. Theunissen/lt. Kiewiet de Jonge
opdracht was een schip aan te vallen van ongeveer 2000 ton.
schip gevonden en aangevallen en brandend achtergelaten - ook
de nabij gelegen havenwerken gebombardeerd.
- 02-11-1943 : N5-160 - lt. Lukkien/sgt. Torn
N5-167 - sgt. Soeterik/sgt. van Campen
N5-158 - sgt. Holswilder/sgt. van der Spil
N5-161 - kapt. Wittert van Hoogland/lt. Theunissen
N5-146 - lt. de Vos/sgt. de Bruyn
N5-159 - sgt. de Putter/sgt. Kan
dagbombardement op Trangan Island onder begeleiding van zes
RAAF jachtvliegtuigen (op de Kai-eilanden); voornaamste doel
was het Japanse vliegveld Doka-Barat. Indien schepen aan-
wezig, deze meteen aan te vallen. Aanval met succes uitge-
voerd en gezien de inslagen veel schade toegebracht. Foto's
genomen. Tegenstand was matig, maar enkele vliegtuigen werden
aangevallen door Japanse jachtvliegtuigen
- 06-11-1943 : N5-161 - lt. Lukkien/sgt. Torn
verkenningvlucht code "Chiraffe"
- 09-11-1943 : N5-151 - lt. Lukkien/sgt. Torn
verkenningvlucht code "Horse"
- 13-11-1943 : N5-148 - lt. Lukkien/sgt. Torn
verkenningvlucht code "Giraffe"
- 17-11-1943 : N5-155 - lt. Kiewiet de Jonge/sgt. van Campen
N5-159 - lt. Lukkien/sgt. Torn
N5-161 - kapt. Rees/sgt. Arsil Sahoer
Aanval op het dorp Manatuto (Japans garnizoen) om daarna supply
droppings uit te voeren ten behoeve van guerilla-eenheden op
Timor - operatie met succes uitgevoerd.
- 20-11-1943 - N5-131 - lt. Lukkien/sgt. Torn
verkenningvlucht code "Chiraffe"
- 21-11-1943 - wederom sneuvelden twee klasgenoten, de sgt. de Putter en Van Kan
tijdens een aanval op masthoogte op twee grote transportschepen
nabij de Aroe-eilanden. De transportschepen werden begeleid door
Japanse marine-schepen.

- 26-11-1943 : N5-149 - lt. Lukkien/sgt. Torn
verkenningsslucht code "Giraffe"
- 30-11-1943 : N5-128 - lt. Lukkien/sgt. Torn
verkenningsslucht code "Jackass"
- 07-12-1943 : N5-148 - lt. Lukkien/sgt. Torn
verkenningsslucht code "Giraffe"
- 12-12-1943 : N5-146 - lt. Lukkien/sgt. Torn
N5-148 - s.m. Holswilder/sgt. van der Spil (sm = sergeant major)
N5-149 - s.m. Koedam/sgt Hofland
N5-151 - lt. de Serière/sld. Rogier
nachtaanval op Koepang (haven en vliegveld) - vele branden ge-
observeerd - tevens veel luchtdeel van medium en zwaar caliber.
- 16-12-1943 : N5-138 - lt. Lukkien/sgt. Torn
verkenningsslucht code "Jackass"
- 22-12-1943 : N5-148 - lt. Lukkien/sgt. Torn
verkenningsslucht code "Giraffe"
2 weken verlof naar zuid Australië : Brisbane, Sydney of Melbourne
naar verkiezing.
- 04-01-1944 : tijdens Torn's verlof sneuvelde een oud-instructeur en een klas-
genoot van hem: kapitein Rees en sgt. Arsil Sahoer (Indonesiër)
tijdens een "low-level" aanval op schepen in de haven van Tenau.
- 16-01-1944 : N5-138 - lt. Lukkien/sgt. Torn
verkenningsslucht code "Jackass"
- 19-01-1944 : N5-146 - lt. Lukkien/sgt. Torn
verkenningsslucht code "Jackass"
- 27-01-1944 : N5-162 - lt Lukkien/sgt. Torn
verkenningsslucht code "Heron"
- 28-01-1944 : N5-129 - lt. Lukkien/sgt. Torn.
verkenningsslucht code "Gull"
- 04-02-1944 : N5-149 - lt. van der Ende/sgt. Wardenaar
N5-151 - lt. Theunissen/lt. Lagerwerff
N5-154 - lt. Lukkien/sgt. Torn
nachtbombardeement op Laha (Ambon) en de marinebasis Halong
brandbommen en bommen met vertraginginstelling geworpen op de
doelen - in-accuraat luchtafweer
- 10-02-1944 : N5-151 - lt. Lukkien/sgt. Torn
verkenningsslucht code "Heron"
daarna oefeningsperiode in het uitvoeren van bepaalde bombarde-
mentstactieken .
- 19-02-1944 : N5-162 - lt. Lukkien/sgt. Torn
N5-163 - lt. Kiewiet de Jonge/s.m. van Campen
N5-164 - s.m. Holswilder/sgt. van der Spil
N5-168 - lt. de Vos/s.m. de Bruijn
N5-169 - lt. Risseeuw/lt. Lagerwerff
met begeleiding van 7 RAAF jachtvliegtuigen een dagaanval op de
belangrijke brug over de Mina-rivier op het eiland Timor. Hier-
door het verstoren van de aanvoerlijnen in dat gebied.
Brug was verdedigd door luchtafweergeschut die door de RAAF
jagers werden aangevallen. Brug gedeeltelijk vernietigd.

- 29-02-1944 : N5-163 - lt. Lukkien/sgt. Torn
verkenningsvlucht code "Jackass"
- 06-03-1944 : Tijdens een nachtaanval op de Japanse marinebasis Toeal op de Kai-eilanden sneuvelden drie kameraden uit Torn's vliegklasse op de vliegschool : de sgt. Soeterik, Rogier en de Eerens.
- 08-03-1944 : N5-172 - lt. Lukkien/sgt. Torn
verkenningsvlucht code "Heron"
- 09-03-1944 t/m 23-3-1944 : het gehele squadron wordt verplaatst naar een in het uiterste westen van Australië gelegen vliegbasis, genaamd POTSHOT, waar zij op "stand-by" stonden voor eventualiteiten. De Japanse vloot was in de Indische wateren gesignaleerd en een directe aanval op de westkust van Australië werd verwacht. De verplaatsing van het squadron maakte deel uit van een concentratie van alle geallieerde strijdkrachten in Australië in genoemd gebied.
- 17-03-1944 : N5-163 lt. Lukkien /sgt. Torn
N5-165 - lt. Van der Ende/sgt. Wardenaar
Vanaf Posthot een verkenningsvlucht tot een diepte van 500 zee-mijlen op zoek naar vijandelijke scheepsbewegingen
- 30-03-1944 : N5-170 - lt. Lukkien/sgt. Torn
N5-164 - lt. van der Ende/sgt. Wardenaar
N5-165 - s.m. Holswilder/sgt. van der Spil
N5-178 - kapt. Berlijn/sgt. Engels
N5-176 - lt. Theunissen/lt. Stumpff
N5-177 - s.m. Koedam/lt. van den Dorpel
N5-180 - maj. Asjes/lt. Burgers
N5-185 - lt. Kiewiet de Jonge/lt. Redelmeijer
dagbombardement op het zwaar verdedigde vijandelijk vliegveld Penfoei op Timor vanaf een hoogte van 10.000 ft.
2 weken verlof naar zuid-west Australië
- 22-04-1944 : N5-166 - lt. Lukkien/sgt. Torn
N5-162 - kapt. Welter/lt. Wijler
N5-163 - lt. van der Ende/sgt. Wardenaar
N5-165 - s.m. Holswilder/sgt. van der Spil
N5-170 - lt. Theunissen/s.m. Klaassen
N5-171 - lt. Deknatel/s.m. Florentinus
N5-173 - lt. de Vos/s.m. de Bruijn
N5-180 - kapt. Arens/ovl. Streuding (MLD) (officieel vlieger ovl)
N5-185 - kapt. de Jong/lt. Stock
N5-174 - lt. Schenk/lt. Muurling
N5-176 - lt. Tuyt/lt. Burgers
met 11 vliegtuigen in 3 "flights" met begeleiding van 6 RAAF jachtvliegtuigen een ochtend bombar-dement op de stad en haven-werken van Dilli (Timor-Koepang). Schepen waren tijdens een eerder gevlogen verkenningvlucht gesignaleerd in de haven. Zware wolken belemmerden de operaties en de resultaten waren slechts ten dele te zien. Grote branden werden geobserveerd. Hevig luchtafweergeschut bemoeilijkten de operaties.

- 29-04-1944 : N5-168 - lt. Lukkien/sgt. Torn
N5-166 - lt. Kiewiet de Jonge/maj. Asjes
N5-173 - s.m. Holswilder/sgt. van der Spil
N5-174 - ovl II Jansen/ovl. III van Oven
N5-177 - ovl III Dreher/ovl. III Lught
N5-178 - ovl II Broekema/ovl III Bais
N5-180 - kapt. Arens/ovl II Streuding
N5-184 - lt. Tuyt/lt. Stock
N5-185 - lt. Geerke/lt. Lagerwerff
N5-170 - lt. Theunissen/s.m. Klaasen
N5-171 - lt. Staal/sgt. Belling
N5-172 - lt. de Vos/s.m. de Bruyn

)MLD crews

wederom een ochtend-bombardement op Dilli (alternatief de Japanse barakken te Manatuto). Als resultaat opgetekend dat branden uitbraken in het havencomplex en dikke rookwolken de observaties bemoeilijkten. En ongeïdentificeerde onderzeeboot even buiten de haven werd aangevallen. Licht-, medium en zwaar luchtafweergeschut verdedigden het doel zonder fatale gevolgen.

Daarna moesten Lukkien/Torn enkele nieuwe vliegtuigen overvliegen van Archerfield/Brisbane naar Batchelor

- 11-05-1944 : N5-162 - lt. Lukkien/sgt. Torn
N5-163 - lt. Kiewiet de Jonge (jr)/s.m. van Kampen
N5-165 - s.m. Holswilder/sgt. van der Spil
N5-174 - ovl. Jansen/ovl van Oven
N5-164 - ovl. Spoel/ovl. van Straalen
N5-177 - ovl. Dreher/ovl. Lught
N5-178 - ovl. Broekema/lt. kol. Te Roller (Cdt. 18e squadron)
N5-168 - maj. Asjes/lt. Burgers
N5-167 - lt. Kiewiet de Jonge (sr)/lt. Redelmeeijer
N5-166 - lt. Muurling/sgt. Noordhoorn

Asjes - Hoofd Operatiën

nachtbombardement op het zwaar verdedigde Japans vliegveld Langgoer op de Aroe-eilanden. Startbaan en hangars waren het doelwit. Explosies werden geobserveerd. Er moest dwars door spervuur worden gebombardeerd.

- 14-05-1944 : N5-167 - lt. Lukkien/sgt. Torn
N5-165 - s.m. Holswilder/sgt. van der Spil
N5-164 - lt. Kiewiet de Jonge/s.m. van Campen
N5-173 - lt. Tuyt/lt Hartogh Heys
N5-172 - lt. Visser/lt. Bouché
N5-162 - lt. Staal/lt. Burgers
N5-171 - lt Kiewiet de Jonge (sr)/lt. Redelmeeijer
N5-163 - lt. Geerke/sgt. Belling
N5-184 - kapt. de Jong/lt. Stock
N5-170 - lt. Ruige/lt. Rijllaert

nachtbombardement op Penfoei (Timor) met als speciale doelen de barakken en kampementen en de hangars van het vliegveld - alternatief de havenwerken.

Lukkien/Torn fungeerden als "pathfinder" (kruis van brandbommen op het doel zodat de anderen op deze markering konden bombarderen Bombardement veroorzaakte grote branden die zelfs op 60 mijl afstand nog konden worden geobserveerd.

Verdediging van het doel bestond uit Japans luchtafweergeschut van middelzwaar en zwaar caliber. Ook werden nachtjagers geobserveerd die echter zonder resultaat opereerden.

Na deze laatste operatievlucht ^{werd} de Patrouille LUKKIEN afgelost en overgeplaatst uit de oorlogszône naar het zuiden te Canberra, waar het NEI Personnel & Equipment Pool (NEI PEP) van de ML op het vliegveld was gesitueerd en waar de patrouille een rustperiode van 1 maand kreeg.

Daarna kreeg Torn e.a. de opdracht zich te melden bij het NEI Transport Section te Brisbane om het nederlandse C-47's "Dakota" transportvliegtuigen de dagelijkse supply en ferry-vluchten ten behoeve van de NI Regering en militaire onderdelen te vliegen. E.e.a. heb ik tijdens mijn voordracht op de 15e juni j.l. getracht duidelijk te maken. Zoals gezegd besloegen deze transportvluchten geheel Australië en Nieuw-Guinea. Op 7 september 1944 werd Torn tijdens één van deze vluchten vermist.

Bronvermelding:

1. O.G.Ward : De Militaire Luchtvaart van het KNIL 1942-1945 - uitg. Unieboek Weesp 1985
2. O.G.Ward - P.C.Boer - G.J.Casius : The Royal Netherlands Military Flying School - uitg. Afdeling Maritieme Historie van de Marinestaf - Den Haag 1982
3. Control officers watchlogbook 18 Sqn. NEI.
4. Unit History sheets of Operations Record Book 18 Sqn. NEI.

O.G. Ward.
Lt. Kolonel Klu. b.d.
Prof. Bronkhorstlaan 46
3451 ET Vleuten

Vleuten, 18-4-1989.

Aan : Mevr. I.A.Torn
Kempering 473
1104 KG Amsterdam

Geachte mevrouw Torn,

Uw brief van 16 april j.l. heb ik in goede orde ontvangen.

Ik ben blij dat u uw aarzeling heb overwonnen en mij een brief hebt geschreven want tijdens het onderzoek naar de familie-relatie van de verongelukten van het vliegtuigongeval is men bij Torn blijven steken wegens gebrek aan gegevens. Het enige dat het Ministerie van Defensie wist, is dat zijn broer, ene J.J.Torn, op 15 maart 1962 naar Amerika is verhuisd. Zijn adres is in Den Haag niet bekend.

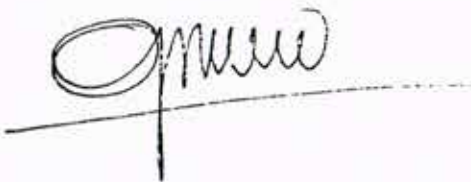
De herbegravenis van de stoffelijke resten van de verongelukten is in handen van genoemd ministerie. Voor verdere informatie wil ik u verwijzen naar Luitenant-Kolonel mr. B.J.A.Stroom, Hoofd Luchtmachtvoorlichting van het Min.v.Defensie, adres Kalvermarkt 38 - Postbus 20701 - 2500 ES 's-Gravenhage. Naar ik heb vernomen zal er binnenkort een bijeenkomst worden gehouden van alle familieleden van de verongelukten - waarschijnlijk te Soesterberg - om aldaar alle gegevens en informatie eenmalig aan hen mede te delen. Het is dus zaak zo spoedig mogelijk contact op te nemen met overste Stroom.

De bedoelde foto van uw oom zal worden reproduceerd conform uw verzoek. Helaas zijn er kosten aan verbonden die u van mij zult vernemen.

Omtrent de uitreiking van de posthume onderscheiding van wijlen W.Torn heb ik geen gegevens. Wel ben ik in het bezit van een afschrift van het Koninklijk Besluit waarvan ik een fotocopie heb gemaakt van de twee belangrijkste pagina's uit dit besluit. Ik zal u nader inlichten omtrent het adres van de instantie in Den Haag die zich bezig houdt met de archivering en registratie van Koninklijke Onderscheidingen.

Tenslotte zal ik voor u een uitgebreidere beschrijving geven van uw oom in de periode 1941-1944 tot zijn overlijden. De nodige archiefdocumenten zijn aanwezig maar het opmaken van zo'n beschrijving vergt wat tijd.

Ik hoop met het bovenstaande u van dienst te zijn geweest.
Ik eindig deze brief met een vriendelijke groet en hoogachting,

O.G. WARD.

P.S. Ook contact zoeken met Lt. Kol. D.W.J. de Koning
Hfd. Afdeling Personeel 2079 v.d. Div. Pers. K.Lu.

Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz, enz, enz.

9 December 1949

No. 25

Wij
12/3/49

Algemeen Indisch
12/3/49

Op de voordracht van Onze Minister van Overzeese Gebiedsdelen van 28 November 1949, 6e Afdeling, No. 6;

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

Toe te kennen:

~~I. de "Bronzen Leeuw" aan:~~

X

1. de Opperwachtmeester Instructeur der Artillerie van het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger P.M. GEELHOED, stamboeknummer 95092, wegens:

"Heeft zich in de strijd tegenover de vijand onderscheiden door het bedrijven van bijzonder moedige en beleidvolle daden bij de landing van de para-troepen op het vliegveld Magoewo (Djokjakarta) en op de olieterreinen te Bedjoebang (Djambi) en Rengat, respectievelijk op 19, 29 December 1948 en 5 Januari 1949.

Te Magoewo wist Geelhoed zijn peloton op zeer snelle wijze naar de vooraf beraamde opstelling te brengen, zodat de overblufte vijand geen kans meer kreeg te ontsnappen. Het was o.m. aan zijn moedig en beleidvol optreden te danken, dat reeds één uur na de landing van de para-troepen de eerste Dakota met troepen kon landen.

Na de landing te Bedjoebang viel hij met zijn peloton de zeer fanatieke en overmachtige vijand moedig aan, door zijn persoonlijk voorbeeld zijn ondergeschikten aanvurend. Het resultaat was, dat de tegenstander geheel vernietigd werd en ons een grote buit aan wapens in handen viel, terwijl talrijke boortorens, pompstations en belangrijke gebouwen voor vernieling en brandstichting bespaard bleven.

Te Rengat viel hij met slechts 10 man een zeer fanatieke, overmachtige vijand aan. Deze vijand bood heftige tegenstand, doch werd totaal verslagen, waarbij wederom een grote hoeveelheid wapens buitgemaakt werd. Bij deze gelegenheid viel Geelhoed persoonlijk een vijandelijk mitrailleurnest aan, dat door hem tot zwijgen gebracht werd."

2. de Reserve le Luitenant der Infanterie van het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger J.J. HENDRIKS, wegens:

"Heeft zich bij de aanvang der 2de positionele actie, December 1948, tijdens het oprukken der Nederlandse troepen van Gombong naar Magelang (Midden-Java), onderscheiden door bijzonder moedige en beleidvolle daden."

- OP -

hem behouden werd afgelegd, met als gevolg, dat Madioen bij volkomen verrassing kon worden bereikt en bezet.

Dank zij zijn voorbeeldig doorzettingsvermogen, zijn doortastendheid, zijn vertrouwen in eigen kunnen, waarbij tevens de gave om dit eigen vertrouwen op alle ondergeschikten over te brengen, alsmede de morele moed om gedurfd beslissingen te nemen, werd deze hoogst moeilijke en risquante onderneming met volledig succes uitgevoerd, waarbij bovendien de aankomst in Madioen dusdanig tijdig plaats had, dat de uitvoering van het uitgebreide en zeer goed opgezette vernielingsplan nog juist kon worden belet, waardoor zowel de stad als de S.S.werkplaats krachtcentrales enz. onbeschadigd in handen vielen.?

Memo X
IIA. het "Vliegerkruis" ten tweede male posthuum aan wijlen de Reserve Kapitein Vlieger Waarnemer der militaire luchtvaart van het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger J.L.M. THEU-
NISSEN, wegens:

"Heeft gedurende de oorlog met Japan, met moed en volharding, als lid van een vliegtuigbemanning, in de periode 1943-1945, ten minste zeven en dertig opdrachten, met een totaal van 222 operationele vliegers, onder zware vijandelijke afweer, met goede resultaten uitgevoerd en hierbij de vijand aanzienlijke verliezen aan personeel en materieel toegebracht in het gebied van 122° - 138° Ooster Lengte en 3° - 13° Zuider Breedte

IIB. het "Vliegerkruis" posthuum aan:

Memo X
1. wijlen de Sergeant-Majoor luchtvaartradio-telegrafist der militaire luchtvaart van het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger P.F. BREERVELDT, stamboeknummer 94764, wegens:

"Heeft gedurende de oorlog met Japan met moed en volharding, als lid van een vliegtuigbemanning in de periode 1943 - 1945, ten minste zeven en vijftig opdrachten, met een totaal van 342 operationele vliegers, onder zware vijandelijke afweer, met goede resultaten uitgevoerd en hierbij de vijand aanzienlijke verliezen aan personeel en materieel toegebracht in het gebied van 122° - 138° Ooster Lengte en 3° - 13° Zuider Breedte."

Memo X
2. wijlen de Sergeant-Majoor Vlieger Waarnemer der militaire luchtvaart van het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger W.L. DE BRUIN, stamboeknummer 93655, wegens:

"Heeft gedurende de oorlog met Japan met moed en volharding, als lid van een vliegtuigbemanning, in de periode 1943 - 1945, ten minste drie en veertig opdrachten, met een totaal van 258 operationele vliegers, onder zware vijandelijke afweer, met goede resultaten uitgevoerd en hierbij de vijand aanzienlijke verliezen aan personeel en materieel toegebracht in het gebied van 122° - 138° Ooster Lengte en 3° - 13° Zuider Breedte."

3. wijlen de Militie-Sergeant luchtvaartradio-telegrafist der militaire luchtvaart van het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger H.J.H.M. CORBIERS, stamboeknummer 355/A, wegens:

"Heeft gedurende de oorlog met Japan met moed en volharding, als lid van een vliegtuigbemanning, in de periode van 1943 - 1945, ten minste zeven en veertig opdrachten, met een totaal van 282 operationele vliegers, onder zware vijandelijke afweer, met goede resultaten uitgevoerd en hierbij de vijand aanzienlijke verliezen aan personeel en materieel toegebracht in het gebied van 122° - 138° Ooster Lengte en 3° - 13° Zuider Breedte."

4. wijlen de le Luitenant Vlieger Waarnemer der militaire luchtvaart van het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger H.J.H. DAMEN, wegens:

"Heeft gedurende de oorlog met Japan met moed en volharding, als lid van een vliegtuigbemanning, in de periode 1943 - 1945, ten minste negen en dertig opdrachten, met een totaal van 234 operationele vliegers, onder zware vijandelijke afweer, met goede resultaten uitgevoerd en hierbij de vijand aanzienlijke verliezen aan personeel en materieel toegebracht in het gebied van 122° - 138° Ooster Lengte en 3° - 13° Zuider Breedte."

5. wijlen de Sergeant-Majoor luchtvaartradio-telegrafist der militaire luchtvaart van het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger H.F. VAN DER HYDE, stamboeknummer 97660, wegens:

"Heeft gedurende de oorlog met Japan met moed en volharding, als lid van een vliegtuigbemanning in de periode 1943 - 1945, ten minste zeven en vijftig opdrachten, met een totaal van 342 operationele vliegers, onder zware vijandelijke afweer, met goede resultaten uitgevoerd en hierbij de vijand aanzienlijke verliezen aan personeel en materieel toegebracht in het gebied van 122° - 138° Ooster Lengte en 3° - 13° Zuider Breedte."

6. wijlen de Militie Sergeant luchtvaartradiotelegrafist der militaire luchtvaart van het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger E. KERDIJK, stamboeknummer 71322, wegens:

"Heeft gedurende de oorlog met Japan met moed en volharding, als lid van een vliegtuigbemanning, in de periode 1943 - 1945, ten minste zeven en dertig opdrachten, met een totaal van 222 operationele vliegers, onder zware vijandelijke afweer, met goede resultaten uitgevoerd en hierbij de vijand aanzienlijke verliezen aan personeel en materieel toegebracht in het gebied van 122° - 138° Ooster Lengte en 3° - 13° Zuider Breedte."

X 7. wijlen de Reserve 1e Luitenant Vlieger Waarnemer der militaire luchtvaart van het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger H.C.A. SHERS VAN BURMST, wegens:

"Heeft gedurende de oorlog met Japan met moed en volharding, als lid van een vliegtuigbemanning, in de periode 1943 - 1945, ten minste veertig opdrachten, met een totaal van 240 operationele vliegers, onder zware vijandelijke afweer, met goede resultaten uitgevoerd en hierbij de vijand aanzienlijke verliezen aan personeel en materieel toegebracht in het gebied van 122° - 138° Ooster Lengte en 3° - 13° Zuider Breedte."

X 8. wijlen de Militie Sergeant luchtschutter der militaire luchtvaart van het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger TAM SIEN IEN, stamboeknummer 995/A, wegens:

"Heeft gedurende de oorlog met Japan, met moed en volharding, als lid van een vliegtuigbemanning, in de periode 1943-1945, ten minste negen en dertig opdrachten, met een totaal van 234 operationele vliegers, onder zware vijandelijke afweer, met goede resultaten uitgevoerd en hierbij de vijand aanzienlijke verliezen aan personeel en materieel toegebracht in het gebied van 122° - 138° Ooster Lengte en 3° - 13° Zuider Breedte."

X 9. wijlen de Sergeant-Majoor Vlieger Waarnemer der militaire luchtvaart van het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger W.A. TORN, stamboeknummer 96774, wegens:

"Heeft gedurende de oorlog met Japan met moed en volharding, als lid van een vliegtuigbemanning, in de periode 1943 - 1945, ten minste vier en dertig opdrachten, met een totaal van 204 operationele vliegers, onder zware vijandelijke afweer, en zware vijandelijke jager-tegenactie, met zeer goede resultaten uitgevoerd en hierbij de vijand aanzienlijke verliezen aan personeel en materieel toegebracht in het gebied van 122° - 138° Ooster Lengte en 3° - 13° Zuider Breedte.

Heeft bovendien als eerste bestuurder van het Squadron onder de meest moeilijke omstandigheden zichzelf een voorbeeld getoond en leiding gegeven aan anderen."

X 10. wijlen de Reserve 1e Luitenant Waarnemer der militaire luchtvaart van het Koninklijk Nederlands Indonesisch Leger P.J. WALLIN, wegens:

"Heeft gedurende de oorlog met Japan, met moed en volharding, als lid van een vliegtuigbemanning, in de periode 1943 - 1945, ten minste vijf en veertig opdrachten, met een totaal van 270 operationele vliegers, onder zware vijandelijke afweer, met goede resultaten uitgevoerd en hierbij de vijand aanzienlijke verliezen aan personeel en materieel toegebracht in het gebied van 122° - 138° Ooster Lengte en 3° - 13° Zuider Breedte."

